

Teatrul

pe tot

globul

FRANȚA

Paul Claudel în actualitate

În programul destul de bogat și echilibrat, dar lipsit de surprize, al Festivalului de la Avignon din vara trecută, spectacolul realizat de Antoine Vitez cu piesa lui Claudel **Pantofiorul de saten (Le Soulier de satin)** a fost considerat un eveniment. Vitez a montat pentru prima oară textul integral al piesei, ceea ce este, în sine, o performanță. La premiera absolută, care a avut loc în 1943, în regia lui Jean Louis Barrault, premieră considerată „istorică”, a fost prezentată o versiune scenică redusă, cu acordul autorului. Nu este prima întâlnire a cunoscutului regizor francez cu opera lui Claudel. La începutul stagiunii trecute, el a realizat, la Théâtre National de Chailiot, **Schimbul (L'Échange)**. Acum mai bine de douăzeci și cinci de ani, pe când era încă actor, Vitez a jucat un rol în **Partage de Midi**, piesă pe care, zece ani mai târziu, a pus-o în scenă. Preocuparea lui Antoine Vitez pentru Paul Claudel apare, astfel, programatică, regizorul căutând o cheie general-umană în interpretarea fervoarei catolice a dramaturgului-poet

Mari actori, mari regizori

Eveniment Giorgio Strehler, la Paris, cu Opera de trei parale de Bertolt Brecht. Arhicunoscutul text este adus în contemporaneitate prin actualizarea atmosferei și a psihologilor, obținându-se o generalizare a conflictului și a temei. De la motivul brechtian al luptei de clasă, se ajunge, prin extrapolare, la motivul contemporan al duplicității personalității umane. Strehler nu reproduce fosile teatrale, el face un teatru viu, angajant, prezintă scenic, sub forma unei incisive radiografii, o lume contemporană, mergând grăbit și inconștient spre dezumanizare, spre moarte.

O altă personalitate de primă mărime, Roger Planchon, propune o originală variantă a Avarului de Molière, la Teatrul Național din Villeurbanne. Regizorul conferă spectacolului său o dimensiune cinematografică, replicile fiind dublate de o mișcare frenetică, într-un spațiu larg deschis, încercând să cuprindă o întreagă epocă. Fiecare personaj își află sau își cucerește o nouă libertate. Actorii sînt angrenați într-un continuum, al cărui flux de tornadă nu-l pot controla, stăpîni. Scenele capătă amploare romanescă, hrănită de neprevăzut și de diversitatea sufocantă a situațiilor și stărilor. În rolul principal, Michel Serrault propune un Harpașon antinomic, fiind în același timp abil și naiv, blajin și răutăcios, feroce și neputincios, bătrîn și copil, în chintesență tipologică — o „umanitate inumană”. Ultimul act, cu deschidere spre fantastic dezlănțuit, este unul dintre cele mai mari, mai profund gîndite momente de teatru din prodigioasa carieră a regizorului francez.

Un original Cidul de Corneille, la Théâtre Rond-Point din Paris, mai ales prin prestația insolită a actorului Francis Huster în rolul titular, care încearcă o desprindere de modelul lăsat de Gérard Philipe, aducînd în prim-planul interpretării inocența. Reprezentația este implinită și de alți monștri sacri ai scenelor franceze, ca Jean-Louis Barrault, Jean Marais, Jany Gastaldi, Martine Chevallier.

Deprinderea cuvîntului de Nathalie Sarraute, în regia lui Michel Dumoulin, la Théâtre de la Villette din Paris, face un mare succes de public și de casă, abordînd comicul nestăvilît într-o sara-bandă umoristică de calitate.

Regizorul Jacques Lassalle își propune același scop cu spectacolul Cheia de Eugène Labiche, la Teatrul Național din Strasbourg, dar rezultatul este contrar așteptărilor: un vodevil coșmaresc, într-o scenografie onirică, asupra întregului spectacol planînd o stranie neliniște, greu suportabilă. Mai reține atenția Ceafă la Manchester de Frédéric Dard, în regia vestitului actor Robert Hossein, la Théâtre Marigny.